

Dokument s plenarne sjednice

B9-0434/2022 }
B9-0435/2022 }
B9-0436/2022 }
B9-0439/2022 }
B9-0442/2022 }
B9-0455/2022 } RC1

5.10.2022

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 132. stavcima 2. i 4. Poslovnika

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0434/2022 (S&D)
B9-0435/2022 (Renew)
B9-0436/2022 (Verts/ALE)
B9-0439/2022 (The Left)
B9-0442/2022 (PPE)
B9-0455/2022 (ECR)

o smrti Mahse Jine Amini i represiji nad prosvjednicima za prava žena u Iranu
(2022/2849(RSP))

David Lega, Michael Gahler, Željana Zovko, Rasa Juknevičienė, David McAllister, Antonio López-Istúriz White, Isabel Wiseler-Lima, Arba Kokalari, Javier Zarzalejos
u ime Kluba zastupnika PPE-a
Pedro Marques, Tonino Picula, Eva Kaili, Evin Incir, Thijs Reuten

RC\1264472HR.docx

PE737.618v01-00 }
PE737.619v01-00 }
PE737.620v01-00 }
PE737.623v01-00 }
PE737.626v01-00 }
PE737.639v01-00 } RC1

u ime Kluba zastupnika S&D-a

María Soraya Rodríguez Ramos, Abir Al-Sahlani, Petras Auštrevičius, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Bernard Guetta, Moritz Körner, İlhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Urmas Paet, Dragoş Pîslaru, Samira Rafaela, Frédérique Ries, Michal Šimečka, Nicolae Ştefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans

u ime Kluba zastupnika Renew

Ernest Urtasun

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Charlie Weimers, Adam Bielan, Witold Jan Waszczykowski, Dominik Tarczyński, Jadwiga Wiśniewska, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Valdemar Tomaševski, Assita Kanko, Carlo Fidanza, Patryk Jaki, Ladislav Ilčić, Beata Mazurek, Joachim Stanisław Brudziński

u ime Kluba zastupnika ECR-a

Manon Aubry, Cornelia Ernst

u ime Kluba zastupnika The Left

Fabio Massimo Castaldo, Marco Campomenosi

**Rezolucija Europskog parlamenta o smrti Mahse Jine Amini i represiji nad prosvjednicima za prava žena u Iranu
(2022/2849(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Iranu,
 - uzimajući u obzir izjavu visokog predstavnika od 25. rujna 2022. u ime Europske unije i izjavu glasnogovornice Europske službe za vanjsko djelovanje od 19. rujna 2022. o smrti Mahse Amini,
 - uzimajući u obzir izjavu posebnog izvjestitelja UN-a za stanje ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu od 22. rujna 2022. u kojoj se zahtijeva preuzimanje odgovornosti za smrt Mahse Amini i poziva na okončanje nasilja nad ženama,
 - uzimajući u obzir izvješća posebnog izvjestitelja UN-a za stanje ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu od 18. lipnja 2022., 13. siječnja 2022. i 11. siječnja 2021.,
 - uzimajući u obzir izvješće glavnog tajnika UN-a od 16. lipnja 2022. o stanju ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu;
 - uzimajući u obzir izjavu glavnog tajnika UN-a Antonija Guterresa od 27. rujna 2022.,
 - uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966., koji je Iran ratificirao u lipnju 1975.,
 - uzimajući u obzir Smjernice EU-a o borcima za ljudska prava,
 - uzimajući u obzir smjernice EU-a od 8. prosinca 2008. o nasilju nad ženama i djevojčicama te borbi protiv svih oblika diskriminacije žena i djevojčica,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je Mahsu Jinu Amini, 22-godišnju iransku Kurdkinju, 13. rujna 2022. u Teheranu uhitila iranska „policija za moralnost“ zbog navodnog nepoštovanja zakona o obveznom nošenju pokrivala; budući da je prema navodima svjedoka „policija za moralnost“ ugurala Mahsu Jinu Amini u policijski kombi te ju je pretukla tijekom transfera u centar za pritvor Vozara u Teheranu, gdje vrlo brzo pala u komu te je 16. rujna 2022. preminula u obližnjoj bolnici dok je bila u policijskom pritvoru; budući da iranske vlasti tvrde da je umrla prirodnom smrću; budući da nije provedena odgovarajuća istraga i da su vlasti odbile obitelji žrtve dostaviti njezinu medicinsku dokumentaciju i izvješće o autopsiji;
- B. budući da su nakon ubojstva Mahse Jine Amini izbili prosvjedi u cijeloj zemlji, u više

od 120 gradova i u gotovo svima od 31 iranske pokrajine, u kojima su sudjelovale stotine tisuća iranskih građana iz svih slojeva društva; budući da su prosvjede pokrenule žene koje zahtijevaju odgovornost za smrt Mahse Jine Amini te okončanje nasilja nad ženama i njihove diskriminacije u Iranu, posebno u obliku obveznog pokrivanja žena; budući da su prosvjedi žena pobudili solidarnost kod muškaraca i potaknuli pokret za reforme i prosvjede u cijelom Iranu; budući da studenti prosvjeduju na brojnim sveučilištima diljem zemlje, posebno na Tehnološkom sveučilištu Sharif u Teheranu, i to bojkotiranjem predavanja i prosvjedima protiv represije;

- C. budući da je odgovor iranskih sigurnosnih i policijskih snaga na prosvjede bio nasilan, neselektivan i neobuzdan te je doveo do znatnog gubitka života i velikog broja ozlijedenih; budući da je UN potvrdio da iranske snage protiv prosvjednika koriste bojevo streljivo, sačmu za lov na ptice, suzavac i metalne pelete; budući da su iranske sigurnosne snage navodno ubile stotine mirnih prosvjednika koji su prosvjedovali protiv ubojstva Mahse Jine Amini te ozlijedile i uhitile stotine drugih, među kojima su se nalazili borci za ljudska prava, studenti, odvjetnici, aktivisti civilnog društva i više od 20 novinara, između ostalih i Niloofer Hamedi, novinarka koja je prva izvjestila o uhićenju i hospitalizaciji Mahse Jine Amini;
- D. budući da je Amnesty International zabilježio namjeru vlasti da uguše aktualne prosvjede raspoređivanjem Islamske revolucionarne garde (IRGC), paravojnih snaga Basij, zapovjedništva tijela za provedbu zakona Islamske Republike Irana, interventne policije i sigurnosnih agenata u civilu; budući da dokazi pokazuju da je generalni stožer oružanih snaga izdao naredbu zapovjednicima u svim pokrajinama i naložio im da se suprotstave mirnim prosvjednicima te da se naveliko koriste smrtonosnom silom i vatrenim oružjem;
- E. budući da postoje navodi da su posljednjih dana uhićeni brojni strani državljeni, uključujući građane EU-a, zbog navodnog sudjelovanja u prosvjedima;
- F. budući da iranske vlasti namjerno ometaju internet i mobilne veze te strogo ograničavaju platforme društvenih medija kako iranski građani ne bi mogli pristupiti komunikacijskim tehnologijama na siguran i privatan način i organizirati mirna okupljanja; budući da postoje dojave o blokiranju SMS poruka koje sadržavaju riječi „Mahsa Amini” na farsiju; budući da režim ometanjem i isključivanjem interneta u velikim dijelovima Irana pokušava sprječiti prijenos i širenje vijesti i slika o prosvjedima, kao i pobrinuti se za to da međunarodne i lokalne organizacije ne uspiju dokumentirati kršenja ljudskih prava;
- G. budući da je iranska vlada 1983. uvela obvezno nošenje pokrivala za žene; budući da je obvezno nošenje hidžaba postalo sredstvo represije nad ženama, čime su im uskraćeni sloboda i prava u Iranu; budući da su žene koje se pojavljuju u javnosti bez pokrivala za kosu često žrtve uzneniranja, pritvaranja, mučenja, bičevanja, pa čak i ubojstva zbog suprotstavljanja tim represivnim pravilima;
- H. budući da od početka mandata predsjednika Ebrahima Raisija 2021. „policija za moralnost” sve češće uznemiruje žene i djevojčice te vrši nasilje nad njima; budući da

se iranska vlada zalaže za donošenje zakona i izradu nacrta zakona kojima se potiče represija nad ženama; budući da je ubojstvo Mahse Jine Amini dio većeg obrasca ograničavanja i ukidanja ionako već vrlo ograničenih prava žena u Iranu, među ostalim novim zakonom donesenim 2021. kojim se ozbiljno ograničava pristup žena pravima u području spolnog i reproduktivnog zdravlja, čime se izravno krše ljudska prava žena na temelju međunarodnog prava; budući da bi uvođenje projekta „Hidžab i čestitost“ podrazumijevalo upotrebu nadzornih kamera za praćenje i sankcioniranje žena koje ne nose pokrivalo za kosu;

- I. budući da se stanje ljudskih prava u Iranu sve više pogoršava; budući da je ubojstvo Mahse Jine Amini primjer aktualne krize ljudskih prava u Iranu, koja se nastavlja sustavnim nekažnjavanjem iranske vlade i njezina sigurnosnog aparata, što je omogućilo široko rasprostranjeno mučenje, kao i izvansudska pogubljenja i druga nezakonita ubojstva; budući da je od 18. rujna 2022. uhićeno više od 40 boraca za ljudska prava te da su posebno borkinje za ljudska prava meta tih nasilnih uhićenja, napada i racija iranskih snaga; budući da je revolucionarni sud Urmije osudio na smrt iranske borkinje za prava pripadnika zajednice LGBTQI 31-godišnju Zahru Sedighi Hamedani i 24-godišnju Elham Chubdar zbog optužbi za „širenje moralne iskvarenosti na Zemlji promicanjem homoseksualnosti“;
- J. budući da je EU usvojio mjere ograničavanja povezane s kršenjima ljudskih prava, uključujući zamrzavanje imovine i zabranu izdavanja viza za pojedince i subjekte odgovorne za teška kršenja ljudskih prava, kao i zabranu izvoza u Iran opreme koja bi se mogla koristiti za internu represiju i opreme za praćenje telekomunikacija; budući da su te mjere prvotno donesene 12. travnja 2011., da se redovito ažuriraju te su i dalje na snazi;
- K. budući da je potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josep Borrell u svojoj izjavi od 25. rujna 2022. osudio ubojstvo Mahse Jine Amini i prekomjernu uporabu sile od strane iranskih sigurnosnih snaga te najavio da će EU razmotriti sve mogućnosti koje su mu na raspolaganju prije sljedećeg sastanka Vijeća za vanjske poslove kako bi se reagiralo na ubojstvo Mahse Jine Amini i način na koji su iranske sigurnosne snage odgovorile na prosvjede koji su uslijedili;
 1. najoštrije osuđuje smrt Mahse Jine Amini nakon što ju je iranska „policija za moralnost“ nasilno uhitila i zlostavljala te loše postupala prema njoj; izražava sućut njezinoj obitelji i priateljima, kao i obiteljima svih ubijenih tijekom nedavnih prosvjeda u Iranu;
 2. poziva iransku vladu da omogući nepristranu i djelotvornu istragu tragične smrti Mahse Jine Amini te navoda o mučenju i lošem postupanju, koju bi trebalo provesti neovisno nadležno tijelo;
 3. izražava svoju solidarnost s mladim Irankama koje predvode prosvjede i sudjeluju u njima unatoč teškoćama i posljedicama s kojima se osobno suočavaju; podržava pokret mirnih prosvjeda diljem te zemlje, na kojima se prosvjeduje protiv ubojstva Mahse Jine Amini, sustavnog i sve većeg ugnjetavanja žena te masovnih kršenja ljudskih prava i

temeljnih sloboda;

4. snažno podržava težnje iranskog naroda koji želi živjeti u slobodnoj, stabilnoj, uključivoj i demokratskoj zemlji koja poštuje svoje nacionalne i međunarodne obveze u području ljudskih prava i temeljnih sloboda; duboko je zabrinut zbog navoda da su 2. listopada 2022. snage IRGC-a, Basija i policije opkolile, a zatim i uhitile te pucale na brojne studente koji su se zaključali u prostorijama Tehnološkog sveučilišta Sharif u Teheranu;
5. oštro osuđuje činjenicu da iranske sigurnosne snage rašireno, namjerno i nerazmjerne upotrebljavaju silu protiv mirnih prosvjednika i poziva iranske vlasti da prestanu vršiti kontinuirano, sustavno i neprihvatljivo nasilje nad vlastitim građanima; zahtijeva da iranske vlasti omoguće brzu, nepristranu, učinkovitu i na dokazima utemeljenu istragu ubojsstava svih prosvjednika, uključujući privođenje počinitelja pravdi;
6. zahtijeva od iranskih vlasti da odmah i bezuvjetno oslobole sve osobe koje su zatvorene isključivo zbog mirnog ostvarivanja svojih prava na slobodu izražavanja, udruživanja i mirnog okupljanja u kontekstu održanih prosvjeda i da odbace sve optužbe protiv njih; naglašava da se temeljna prava poput slobode izražavanja i okupljanja uvijek moraju poštovati te poziva iranske vlasti da ispune svoje međunarodne obveze, uključujući one u okviru Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima; apelira na iranske vlasti da odmah oslobole sve uhićene građane EU-a i odbace sve optužbe protiv njih; iznimno je zabrinut zbog uhićenja više od 20 novinara, posebno Niloofer Hamedi, novinarke koja je prva izvjestila o uhićenju i hospitalizaciji Mahse Jine Amini, te poziva iranske vlasti da ih bez odgode oslobole; poziva Iran da poštuje slobodu izražavanja i uvjerenja svih osoba koje žive u Iranu, posebno žena i djevojaka, koje su osobito izložene represiji;
7. osuđuje sustavnu diskriminaciju žena i drugih ranjivih skupina u Islamskoj Republici Iranu putem zakona i propisa kojima se ozbiljno ograničavaju njihove slobode i prava, uključujući ponižavajući zakon o obveznom nošenju pokrivala i njegovu zloupotrebu, stroga ograničenja prava žena u području spolnog i reproduktivnog zdravlja te kršenja političkih, socijalnih, gospodarskih, kulturnih i osobnih prava žena; zahtijeva od iranskih vlasti da brzo stave izvan snage zakone kojima se nameće obvezno nošenje pokrivala za žene i djevojčice, ukinu „policiju za moralnost” i stanu na kraj sustavnoj diskriminaciji žena u svim područjima života;
8. oštro osuđuje praksu Irana da u kontekstu prosvjeda u zemlji blokira rad interneta i mobilnih mreža, čime se građanima onemogućuje komunikacija i slobodan protok informacija; naglašava da se tim mjerama jasno krši međunarodno pravo; pozdravlja odluku SAD-a da dopusti privatnim poduzećima da iranskom narodu tijekom aktualnih prosvjeda stave na raspolaganje svoje digitalne usluge;
9. kategorički odbacuje optužbe iranskih dužnosnika i iranskih medija pod kontrolom države koje upućuju na to da su diplomatska predstavništva Njemačke i drugih europskih zemalja navodni poticatelji prosvjeda;

10. ponovno oštro osuđuje stalno pogoršanje stanja ljudskih prava u Iranu, među ostalim i posebice za pripadnike etničkih i vjerskih manjina, kao što su Kurdi, Baludži i Arapi te pripadnici vjerskih manjina koji nisu šijiti niti muslimani, uključujući bahaiste i kršćane; potiče iranske vlasti da poštuju temeljna prava i slobode etničkih i vjerskih manjina; poziva iranske vlasti da uklone sve oblike diskriminacije;
11. apelira na iransku vladu da odmah i bezuvjetno pusti na slobodu sve borce za ljudska prava koji su zatvoreni zbog mirnog ostvarivanja svojeg prava na slobodu izražavanja i uvjerenja; poziva iranski Vrhovni sud da poništi kazne izrečene borkinjama za ljudska prava pripadnika zajednice LGBTI Zahri Sedighi-Hamadani i Elham Choubdar zbog kršenja prava na pošteno suđenje; poziva iranske vlasti da prestanu ciljano progoniti sve borce za ljudska prava u Iranu te da im zajamče da u svim okolnostima mogu provoditi svoje legitimne aktivnosti povezane s ljudskim pravima bez straha od odmazde i bez ikakvih restrikcija, uključujući sudsko uznemiravanje;
12. žali zbog sustavne upotrebe mučenja u iranskim zatvorima te poziva na prestanak svih oblika mučenja i lošeg postupanja prema svim zatvorenicima; osuđuje praksu da se zatvorenicima uskraćuje mogućnost telefonskih poziva i obiteljskih posjeta; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog toga što zatvorenici nemaju pristup pravnom zastupanju tijekom ispitivanja; poziva iransku vladu da prema zatvorenicima postupa s dužnim poštovanjem s obzirom na njihovo dostojanstvo i vrijednost koji im inherentni kao ljudskim bićima;
13. duboko žali zbog toga što nema napretka u slučajevima koji se odnose na osobe s dvojnim državljanstvom jedne od država članica EU-a i Irana koje su pritvorene u Iranu, uključujući Ahmadrezu Djalalija koji je osuđen na smrt na temelju lažnih optužbi za špijunažu;
14. oštro osuđuje činjenicu da iranske vlasti posljednjih godina sve češće primjenjuju smrtnu kaznu i žali zbog alarmantne eskalacije primjene smrtne kazne protiv prosvjednika, disidenata i pripadnika manjinskih skupina; ponovno poziva iransku vladu da odmah uvede moratorij na primjenu smrtne kazne kao korak prema njezinu ukidanju i da preinači sve smrtne kazne u druge oblike kažnjavanja;
15. traži od iranskih vlasti da dopusti posjete svih predstavnika posebnih postupaka Vijeća UN-a za ljudska prava, a osobito da osiguraju da posebnom izvjestitelju UN-a za stanje ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu bude dopušten ulazak u zemlju;
16. poziva UN, a posebno njegovo Vijeće za ljudska prava, da bez odgode pokrene sveobuhvatnu istragu o događajima koji su se dogodili posljednjih tjedana, pod vodstvom posebnog izvjestitelja UN-a za stanje ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu; poziva Vijeće UN-a za ljudska prava da uspostavi međunarodni istražni mehanizam i mehanizam odgovornosti za kršenja ljudskih prava koja je počinila iranska vlast;
17. traži od EU-a i njegovih država članica da iskoriste sve oblike suradnje s iranskim vlastima kako bi zatražili hitan prekid nasilnog gušenja prosvjeda i bezuvjetno puštanje

na slobodu svih osoba uhićenih zbog ostvarivanja prava na slobodu izražavanja, udruživanja i mirnog okupljanja, zatražili neovisnu istragu smrti Mahse Jine Amini i desetaka prosvjednika, pozvali na ponovnu uspostavu pristupa internetu i komunikacijskim kanalima te potaknuli ukidanje obveznog nošenja pokrivala za žene; poziva države članice da pohranjuju, čuvaju i razmjenjuju dostupne dokaze, u skladu s novim pravilima Eurojusta, koji bi mogli doprinijeti istragama, uključujući suradnju s Međunarodnim kaznenim sudom i podupiranje njegova rada;

18. poziva Vijeće za vanjske poslove da iranske dužnosnike, uključujući sve one povezane s „policijom za moralnost” koje smatra umiješanima ili odgovornima za smrt Mahse Jine Amini i nasilje nad prosvjednicima, uvrsti na EU-ov popis pojedinaca protiv kojih se primjenjuju mjere ograničenja u vezi s teškim kršenjima ljudskih prava u Iranu; ponavlja da se sankcije protiv vodstva IRGC-a ne smiju ukinuti; pozdravlja činjenicu da je Vijeće usvojilo globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava kao važan instrument EU-a za sankcioniranje kršitelja ljudskih prava;
19. poziva EU, uključujući potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, da na bilateralnim i multilateralnim forumima nastavi skretati pozornost iranskih vlasti na zabrinutosti u području ljudskih prava te da u tu svrhu iskoristi sve planirane sastanke s iranskim vlastima, posebno u kontekstu političkog dijaloga EU-a i Irana na visokoj razini; potvrđuje da je poštovanje ljudskih prava temeljna sastavnica u razvoju odnosa između EU-a i Irana;
20. potiče snažnu koordinaciju među veleposlanstvima EU-a akreditiranim u Teheranu; apelira na sve države članice čiji se diplomati nalaze u Teheranu da se koriste mehanizmima predviđenim u Smjernicama EU-a za borce za ljudska prava kako bi pružile potporu tim osobama, osobito borcima za prava žena i osobama s dvojnim državljanstvom neke od država članica EU-a i Irana, među ostalim hitnim bespovratnim sredstvima u sklopu Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa te Europske zaklade za demokraciju, kao i hitnim vizama, javnim izjavama, praćenjem suđenja i posjetima zatvorenika;
21. poziva Komisiju da, uz strogo poštovanje načela nužnosti i proporcionalnosti, razmotri mogućnost da pružatelji komunikacijskih usluga s poslovnim nastanom u EU-u gradanima Irana na raspolaganje stave alate, uključujući usluge videokonferencija, platforme za e-učenje, internetske karte i usluge računalstva u oblaku, kako bi im se osigurao pristup internetskim alatima i platformama koji su im potrebni za ostvarivanje njihovih ljudskih prava;
22. izražava zabrinutost zbog toga što reakcionarske islamskičke udruge kontinuirano lobiraju u europskim institucijama, što može predstavljati strano uplitanje u naše demokracije;
23. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, Islamskoj savjetodavnoj skupštini Irana, vlasti Islamske Republike Irana, uredu vrhovnog vođe Islamske

Republike Irana i obitelji Mahse Jine Amini.